

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

Borgartún 26, 105 Reykjavík

Sími: 545 8800. Bréfasími: 545 8051

Netfang: nel@nel.is

Tilv.: 23050002

Ákvörðun nr. 8/2024

Þann 25. janúar 2024 kom nefnd um eftirlit með lögreglu saman til fundar og tók eftirfarandi ákvörðun nr. 8/2024.

Málsatvik

Nefnd um eftirlit með lögreglu barst erindi frá [REDACTED], dags. 4. maí 2023. Í erindinu eru gerðar athugasemdir við meintar óeðlilegar uppflettingar í gagnagrunni lögreglu (LÖKE) hjá fjarskiptamiðstöð ríkislögreglustjóra og embætti Lögreglustjórans á Vesturlandi.

Nefnd um eftirlit með lögreglu óskaði eftir upplýsingum frá Ríkislögreglustjóra þann 28. ágúst 2023.

Forsendur nefndarinnar

1.

Nefnd um eftirlit með lögreglu starfar á grundvelli VII. kafla lögreglulaga nr. 90/1996, sbr. breytingar á þeim með lögum nr. 62/2016. Helstu verkefni nefndarinnar, sbr. 1. mgr. 35. gr. a í nefndum lögum, eru að taka við kærum á hendur starfsmanni lögreglu fyrir ætlað refsivert brot við framkvæmd starfa hans annars vegar og taka við kvörtunum vegna starfsaðferða lögreglu eða framkomu starfsmanns lögreglu sem fer með lögregluvald hins vegar. Undir hið síðarnefnda falla kvartanir vegna háttsemi eða starfsaðferða sem ekki verða taldar refsiverðar en gætu meðal annars leitt til þess að lögreglumaður yrði áminntur í starfi eða æskilegar breytingar gerðar á starfsháttum og verklagi. Nefndin skal, sbr. 2. mgr. 35. gr. a, greina hvað felst í erindum sem henni berast og koma þeim til meðferðar hjá viðkomandi embætti.

Með vísan til framangreinds fellur það almennt ekki undir valdsvið nefndar um eftirlit með lögreglu að endurskoða eða fjalla um almennt mat lögreglu á beitingu úrræða á grundvelli lögreglulaga eða almennt um framkvæmd rannsóknar sakamála, beitingu rannsóknarúrræða eða um ákvarðanir handhafa ákærvalds um það hvort rétt sé að gefa út ákæru í máli. Hlutverk nefndarinnar er hins vegar að taka afstöðu til þess hvort um sé að ræða ámælisverðar starfsaðferðir eða framkomu lögreglumanna við framkvæmd slíkra verkefna. Í því felst nánar tiltekið (og til dæmis) að taka afstöðu til þess hvort kvartað sé yfir því að háttsemi þeirra starfsmanna lögreglu sem að máli komu hafi ekki verið í samræmi við eðlilega starfshætti eða lög eða hvort starfsaðferðir hafi að öðru leyti farið út fyrir það sem eðlilegt var í því tilviki.

2.

Skýring embættis ríkislögreglustjóra á umræddri uppflettingu sem gerð var af starfsmanni fjarskiptamiðstöðvar voru meðfylgjandi erindinu og er eftirfarandi:

„Viðkomandi starfsmaður var á vakt þegar uppflettingin átti sér stað og var því við skyldustörf en eitt af hlutverkum FMR er að þjónusta lögreglumenn út á vettvangi og gefa þær upplýsingar sem óskað er eftir. Starfsmaðurinn man ekki sérstaklega eftir umræddri uppflettingu enda tugir ef ekki hundruð sem eiga sér stað á hverri vakt, taldi starfsmaðurinn að um uppflettingu af slíku tilefni hefði líklegast verið að ræða.“

Meðfylgjandi erindinu var einnig bréf frá embætti Lögreglustjórans á Vesturlandi til kvartanda þar sem tilgangur umræddrar uppflettingar var sagður vera vegna starfa við umferðareftirlit í Borgarbyggð.

Kvartandi heldur því fram í erindi sínu að hann hafi ekki ferðast um umdæmi lögreglunnar á Vesturlandi í lengri tíma, hvað þá 18. febrúar sl., eða hafi hann nokkru sinni verið stöðvaður af lögregluþjóni við umferðareftirlit á tímabilinu.

3.

Undir valdsvið nefndarinnar fellur hvernig tilteknir þættir lögreglustarfsins eru framkvæmdir eða ef lögregla lætur hjá líða að sinna lögmætu hlutverki sínu, sbr. 2. gr. laga nr. 90/1996, þ.e. að gæta almannaoðryggis og halda uppi lögum og reglu, að leitast við að tryggja réttaröryggi borgaranna og stemma stigu við afbrotum og koma í veg fyrir athafnir sem raska öryggi borgaranna og ríkisins, vinna að uppljóstrun brota, stöðva ólögmæta háttsemi og fylgja málum eftir í samræmi við það sem mælt er fyrir um í lögum um meðferð sakamála.

4.

Nefnd um eftirlit með lögreglu ber að greina hvort erindi sem henni berast vegna háttsemi lögreglu feli í sér kvörtun yfir starfsháttum eða kæru vegna ætlaðrar refsiverðrar háttsemi starfsmanna lögreglunnar. Af erindi [REDACTED] er ljóst að um er að ræða kvörtun vegna meintra ólögmætra uppflettinga í gagnagrunni lögreglu (LÖKE).

Nefnd um eftirlit með lögreglu fór ítarlega yfir erindið og þau gögn sem henni bárust frá embætti ríkislögreglustjóra. Með hliðsjón af því hvernig málsatvikum var lýst í kvörtuninni og þeim gögnum sem nefndin hefur undir höndum, telur nefnd um eftirlit með lögreglu að ekki séu uppi vísbendingar um mögulega ámælisverða eða refsiverða háttsemi starfsmanna lögreglu, sbr. 2. mgr. 35. gr. a. laga nr. 90/1996. Nefndin telur því ekki tilefni til að aðhafast vegna erindisins.

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

Niðurstaða

Nefnd um eftirlit með lögreglu telur ekki tilefni til að aðhafast vegna erindisins.

Reykjavík, 25. janúar 2024

Skúli Þór Gunnsteinsson
formaður

Kristín Edwald

Þorbjörg I. Jónsdóttir